

Biblické studium pro domácí skupinky

LIST EFEZSKÝM

David Novák

Studia pro skupinky na téma kniha Efezským

Studia nemají za cíl systematicky projít celou knihou, i když její větší část pokrývají. Cílem je zběžné seznámení se s touto knihou a její aplikace do každodenního následování Krista. Otázky jsou vytvořeny tak, abyste mohli na jejich základě diskutovat o jednotlivých vybraných textech a abyste přemýšleli jak texty přetvořit v žitou skutečnost. Zároveň si na základě četby jednotlivých kapitol můžete vymyslet otázky další. Záleží na vaší přípravě a práci s biblickým textem. Doporučuji též něco k přečtení o historickém pozadí této knihy, která vznikala v pohnutých okolnostech Pavlova života. K hlubšímu studiu Efezským doporučuji knížku od J. Stotta Efežanom (Návrat, Praha 1992), případně některý z Biblických slovníků či úvodů do Nového zákona. (Texty jsou bez jazykových korektur)

Úvod do knihy (podle Horster G.: Úvod do Nového zákona)

Klíčové výroky

V něm je náš mír, on dvojí spojil v jedno, když zbořil zeď, která rozděluje a působí svár.	Ef 2, 14
Nejste tedy cizinci a přistěhovalci, máte právo Božího lidu. rodině. Jste stavbou, jejímž základem jsou apoštolové a proroci a úhelným kamenem Kristus Ježíš.	Ef 2, 19
Usilovně hleďte zachovat jednotu Ducha, spojení svazkem pokoje.	Ef. 4, 3

Dopis Efezským je apoštolský list, který se výrazně liší způsobem vyjadřování a literárním stylem od jiných Pavlových dopisů.

V dopise se vyskytuje 35 hapaxlegomen (slova, která se vyskytují v Novém zákoně jen zde) a také slova, která Pavel v ostatních svých dopisech nepoužil. Např: jednotu, 4,3.13; pán světa 6,12; úhelný kámen 2,20; evangelista 4,11; zatímco jinde používá pro ďábla pojem satanas, volí zde diabolos atd.

Historické souvislosti

Podle zprávy ze Sk 18, 24-28 souvisí počátky sboru v Efezu s působením Apolla, který však sám ještě potřeboval další vzdělání ve víře v Ježíše Krista, které získal od Akvily a Priscilly. Když Pavel na své třetí misijní cestě přišel do Efezu, bylo tam už několik Ježíšových učedníků. Ti však nic nevěděli o Duchu svatém a byli pokřtěni jen křtem Janovým. Pavel jim ukázal cestu k víře v Ježíše Krista, pokřtil je ve jméno Pána Ježíše a vložení rukou jim zprostředkoval dar Ducha svatého.

V Efezu zvěstuje Pavel v synagoze tři měsíce evangelium o Ježíši Kristu. Když tam dochází ke stálým sporům, odchází ze synagogy a denně mluví v Tyrannově škole. Dva roky pokračuje ve svém misijním působení. Bůh skrze něj činí znamení a zázraky. Dochází k probuzení. Lidé se odvracejí od své náboženské, okultismem zatížené minulosti a začínají žít jako následovníci Ježíše Krista.

Dopad toho začínají pociťovat také zlatníci, kteří vydělávají na kultu Artemidy v Efezu. Vyvolávají demonstraci, která však skončila pokojným rozchodem. Pavel dal přednost opuštění města a odešel do Makedonie.

Tématem dopisu Efezským je jednotu církve Ježíše Krista. Nejedná se však jen o jediný sbor v Efezu. Dopis pojednává o církvi všech věřících v Ježíše Krista. Ježíš Kristus je

zakladatelem jejich jednoty (srv. 1,3-14; 4,3- 6), která hoří všechny přehrady mezi lidmi.

Největší div spočívá v tom, že církev společně vytvářejí v Ježíše Krista věřící Židé i pohané. Podle židovského přesvědčení to bylo nemožné. Podle nich měli pohané přístup k Božímu lidu jen tehdy, když seslali Židy. Dopis klade silný důraz na skutečnost, že Ježíš Kristus toto rozdělení překonal. "*V něm je náš mír, on dvoji spojil v jedno, když zbořil zeď, která rozděluje a působí svár.*" (Ef 2,11)

Tato skutečnost působí v církvi Ježíše Krista a přemáhá rasové, národní, kulturní i sociální přehrady. Kde rozdíly přetrvávají, tam ještě evangelium o Ježíši Kristu neproniklo do života sboru.

Dopis však nejedná o jednotě jen v globálním měřítku. Zvláště v jeho druhé části se jednota založená v Kristu týká také soužití v jednotlivých sborech, v manželství, rodině i povolání. Také zde platí, že Kristus je náš pokoj. Dopis vznikl ve vězení (3, 3 a 4, 1). Jako místo připadá v úvahu Cesarea nebo Řím mezi roky 55 – 60 n.l.

Vybrané texty ke čtení před každým setkáním

1. Pozice věřících v Kristu (Ef 1, 1 – 23)
2. Spasení skrze milost (Ef 2, 1 – 22)
3. Zjevení tajemství (Ef 3, 1- 21)
4. Křesťanův život v církvi a v osobním životě (Ef 4, 1 – 32)
5. Následování Krista (Ef 5, 1 – 20)
6. Život s druhými (Ef 5, 21 – 6, 9)
7. Duchovní boj (Ef 6, 10 – 24)

Efezským 1 Pozice věřících v Kristu

Pozorně pročtete první kapitolu a vyjmenujte co nebo kdo jsme v nebo *skrze* Kristu.

Zřejmě toto má svoji zásadní důležitost. Proč? Jak se jistota toho, kdo jsme v nebo *skrze* Krista odráží v našich životech? Jak naopak nejistota toho, kdo jsme v Kristu může náš křesťanský život deformovat? Konkrétně naše svědectví, naši službu a náš život na pracovišti?

Vyberte každý z vás jeden verš týkající se toho kdo jsme v nebo *skrze* Krista. Poté se pokuste se skupinkou sdílet o tom, co konkrétně tento verš znamená pro vaše chození s Bohem a jak byste ho vysvětlili někomu, kdo Krista teprve hledá.

Ve verši 18 se píše o „osvíceném vnitřním zraku“, který má důsledky na to, jak vnímáme Ježíše. Pokuste se tento verš s jeho důsledky více specifikovat.

Jak konkrétně můžeme pomoci tomu, abychom dobře „duchovně viděli“? Jak to aplikuješ ve svém životě?

Co znamená, že náš sbor (tedy součást církve), je Kristovým tělem? Jak to souvisí s hlavní myšlenkou této kapitoly (být v Kristu?)

Řekněte jednu až dvě hlavní myšlenky, které si z tohoto studia odnášíš.

Efezským 2 Spasení skrze milost

V prvních třech verších je popsán náš život před tím, než jsme poznali Krista, ale i život bez něj obecně. Není zde výčet hříchů, ale jejich zdroj. O jaký zdroj se jedná? Je přece tolik „dobrých nevěřících lidí“! Pokuste se vaši odpověď specifikovat, konkretizovat. (Srv. Řím 3, 12)

Ve verších 4 – 9 se klade velký důraz na Kristovu milost a zároveň se dočteme o tom, že jsme byli „mrtvi ve svých hříších“. Pokuste se vyjmenovat některé důsledky života z milosti.

V souvislosti s milostí a spasením řekněte každý z vás jednu klíčovou věc, která vás přivedla k tomu, že jste uvěřili. Co nebo koho si konkrétně Kristus použil?

Od desátého verše čteme o důsledcích našeho spasení. První je „konání dobrých skutků, které nám Bůh připravil“. Proč se zde píše o tom, že nám skutky připravil Bůh? Co to konkrétně znamená pro naše životy? Jak to souvisí s Boží vůlí? S prázdným aktivismem (dělání dobrých věcí, které od nás Bůh nechce?) (srv. 1 Par 16, 11, Ž 27, 8, Mt 6, 33)

V dalším textu (od verše 11) se píše o druhém důsledku našeho spasení a tím je společenství – tedy zrušení pomyslných hradeb. Jakou roli zde hraje Kristus?

Na čem může též být (špatné) společenství postaveno? (1 Kor 1, 3 – 5)

Jak si představujete, že vypadá duchovní jednota?

Co může být onou zdí působící svár (v. 14)? Pozoruješ něco takového ve sboru, na skupince? Nejsi ty sám onou zdí?

Řekněte jednu až dvě hlavní myšlenky, které si z tohoto studia odnášíš.

Efezským 3 Zjevení tajemství

Proč si myslíte, že Pavel o tak relativně samozřejmé věci (Ef 3, 6) hovoří jako o zjeveném tajemství? Proč si myslíte, že to v Pavlových dobách působilo tak revolučně? Srovnejte to případně se Sk 15.

Přečtěme si, jak Pavel hodnotí evangelium – verš 8 – 9. Jaký příklad si z Pavla můžeme vzít my pro naše svědectví? Nepůsobíme ve srovnání s Pavlem a jeho hrdoostí na evangelium někdy lehce zakomplexovaně? (srv. Řím. 1, 16, 2 Tim 1, 12)

Podívejte se, jak o sobě Pavle hovoří v 7 a 8 verši, zároveň otevřeně hovoří o tom, že v něm Pán působí svojí mocí. V naší realitě to žel někdy vypadá opačně. Žádná moc ale nos nahore. Kde vidíte Pavlův zdroj moci? Jak se projevovala? Jak se spojuje moc a to, jak se Pavel viděl před Pánem (viz. tyto dva verše?)

Nepřipomíná vám desátý verš jeden z námětů knihy Job? Pokud ano, jaký? Co Bůh satanovi skrze Joba (a možná skrze nás) ukázal, ukazuje? (Srv. Jób 2, 2 – 5)

Pavel v této kapitola dvakrát zmiňuje, že trpí. Přesto ze svého utrpení nečiní hlavní námět této knihy. Co to o Pavlovi vypovídá? Srovnajte to s 12. veršem.

Verš 14 – 21 je Pavlova modlitba. Pokuste se v ní najít klíčový námět.

Proč myslíte, že je tak důležité pochopit čtyři rozměry popsané ve verši 18? Jak se to může odrazit na našeho chození z Bohem? Stejná otázka platí i pro verš následující.

Řekněte jednu až dvě hlavní myšlenky, které si z tohoto studia odnášíš.

Efezským 4 Křesťanův život v církvi a v osobním životě

V prvních verších této kapitoly (1 - 16) čteme o jednotě. J. Stott jako základ pro jednotu vidí následující:

1. Jednota vychází z našeho charakteru a jednání (v. 2)
2. Jednota má základ v jednotě našeho Boha (v. 3 – 6)
3. Jednota je obohacena rozličností našich darů (v. 7 – 12)
4. Jednota vždy vyžaduje zralost našeho růstu (13 – 16)

Ad. 1. Vyjmenujte vlastnosti popsané v druhém verši a pokuste se je popsat v konkrétních životních situacích.

Někteří autoři tvrdí, že zde jsou dvě přirozené dvojice (skromnost – tichost) a (trpělivost a snášenlivost). V čem vnímáte jejich „párovost“? Proč jsou dovršeny láskou? Vnímáš tyto vlastnosti ve svém sboru?

Ad 2. Osmkrát se zde opakuje jedno, jeden. Co vidíte jako klíč k jednotě ve sboru? Co je naopak cestou k rozdělení? Může být k odpovědi inspirací něco z tohoto krátkého textu? Pokuste se krátce každé „jednospojení“ (jeden Pán, víra, křest atd.) spojit s tím, jak se toto může projevit na celkové jednotě sboru. (zde je lepší si jednotlivé „jednospojení“ rozdělit a pak se o svých pozorováních sdílet s ostatními).

Ad 3. Vyjmenujte jednotlivé dary a přemýšlejte nad tím, zda ve vašem sboru jsou lidé takto obdarováni. Jaký mají prsto k rozvoji svých obdarování? Dále nad tím, co je vlastně hlavním cílem obdarování – viz. text. Děje se to tak ve sboru? (Zde případně vyhledejte další výčty darů Ducha svatého tak jak jsou zaznamenány v NZ)

Ad 4. Jak vypadá pravdivost v lásce? Jak se naopak projevuje dle tohoto textu nedospělost? Buďte pokud možno co nejvíce konkrétní. (Srv. J 8, 32)

V dalším textu je charakteristika pohanů a jejich život je dán do kontrastu s křesťanským životem. Ve verši 18 a 23 vidíme, že jeden z hlavních bojů se vede o naši mysl. Proč? Jak to souvisí s naším konáním? Jak můžeme měnit svoji mysl (srv. Řím 12, 1 – 2)

Popište hlavní rysy, kterými se má projevovat křesťanský život. Každý rys krátce popište. Proč takový důraz na chování? Není to moralizování?

Co myslíte, že znamená zarmucovat Ducha?

Řekněte jednu až dvě hlavní myšlenky, které si z tohoto studia odnášíš.

Efezským 5, 1 – 20 Následování Krista

V prvních verších je výčet hříchů, kterým se máme vyhýbat. Vyjmenované hříchy se točí kolem sexuální nečistoty, hříchů jazyka a peněz. Proč tyto tři oblasti mají nad lidmi takovou moc?

Co to znamená „nemít s nimi nic společného?“ Máme se vyhýbat nevěřícím? (Srv. J 17, 15 – 18)

Ve verších 9 – 17 je několik moudrých rad, jak vyjmenovaným hříchům odolávat. Popište jednotlivé rady a pokuste se je více popsat – co znamenají a jak je aplikovat v životě. Každá z těchto rad stojí za samostatnou úvahu, každá má svoji velikou hloubku. (Zde se můžete rozdělit a každý si vzít jednu radu a o ní potom pohovořit). Najděte pro jednotlivé rady paralely na dalších místech v Písmu.

Ve verši 16 je výzva k nepromarnění času. Jak tuto výzvu konkrétně naplnit? (Srv. Př 22, 13)

Ve verši 20 je výzva k vděčnosti (Srv Kol 3, 15, Žd 12, 28). Vyjmenujte jednu až dvě věci, které jste v minulém týdnu prožili a za které jste Bohu vděční. Co nám někdy brání být vděčný?

Plnost Ducha svatého je zde dávana do protikladu s opíjením se, tedy ztrátou kontroly. Jak se v kontextu veršů 19 a 20 projevuje plnost Ducha?

Jak se projevila u Pavla právě v té situaci, ve které se nacházel? Co z toho je příkladem pro nás v konkrétních životních situacích, ve kterých se nacházíme?

Řekněte jednu až dvě hlavní myšlenky, které si z tohoto studia odnášíš.

Ef 5, 21 – 6, 9 Život s druhými

Co znamená podle vás vzájemná podřízenost? (Srv. 1 P 5, 5 a Žd 13, 17)

Jaká role je v tomto textu přisouzena ženě a jaká muži?

Na první pohled tento text může vypadat jako že vede k mačismu. Tedy k tomu, že doma je jakási podřízená puťka nad kterou vládne samolibý mačo. Nicméně čtème text pozorně. Co v tomto textu výše popsaný mačistický přístup vyvrací (srv. Ef 5, 33)?

Jak se konkrétně projevuje úcta ženy k muži?

Jak se konkrétně projevuje láska a oběť muže?

Co znamená opustit otce a matku? Znamená to odejít z domova? Proč myslíte, že je to (opuštění rodičů) pro manželství důležité? Myslíš (pokud jsi ženatý, vdaná) svoje rodiče skutečně opustil? Tuto otázku ale lze aplikovat i na neženaté a nevdané.

Co znamená úcta k rodičům? Jak ji projevit, když už s nimi nežijeme nebo když jsou třeba nevěřící a nesdílí naše hodnoty? (Srv. Ex 20, 12)

Pokud si rodič, vyžaduješ od svých dětí poslušnost a kázeň? Jak konkrétně? Neomezuje to jejich svobodu?

Sice nejsme v roli otroků a pánů, nicméně mnozí z nás jsou v roli nadřízených či podřízených. Co z tohoto textu (Ef 6, 5 – 9) si lze vzít do svých zaměstnaneckých poměrů?

Řekněte jednu až dvě hlavní myšlenky, které si z tohoto studia odnášíš.

Efezským 6, 10 – 24 Duchovní boj

Pokud nevedeme svůj boj proti lidem, ale duchům ovládajícím tento věk, jak se tyto zlé mocnosti projevují? (Srv Mk 1, 13; 7, 29; 9, 22; Lk 8, 5 a násl., Sk 5, 3; 1 Tes 3, 5; 1 P 5, 8; Zj 12, 9).

Proč výzva k nesení zbroje začíná slovy stůjte? (Srv 1 Kor 10, 12) Jak to aplikuješ ve svém životě s Bohem?

Rozeberte si jednotlivé díly brnění, tak jak je popsáno v této kapitola (lepší je rozdělit se ve skupince). Několik minut hledejte další texty v Písmu hovořící o té či oné vlastnosti. Poté se sdílejte s ostatními na co jste přišli. Konkrétně:

Proč tuto vlastnost považujete za důležitou, abyste obstáli před satanem, proč je v tomto výčtu?

Jak konkrétně je tato vlastnost důležitá ve vašem chození s Bohem?

Kde jinde se o ní píše v Písmu?

Proč je tato vlastnost spojena právě s danou částí zbroje?

Pavel uzavírá text o Boží zbroji důrazem na modlitbu. Proč? Jakou roli hraje modlitba ve vašich životech?

Všimněte si, že se Pavel nemodlí aby byl osvobozen, ale aby ve vězení mohl vydávat svědectví. Čím je nám jeho postoj inspirací a příkladem?

V závěrečných dvou verších jsou vyjmenovány čtyři vlastnosti, klíčové pro křesťanův život. Modlete se společně za to, aby právě tyto vlastnosti vás provázeli do dalších dní.

Na závěr se sdílejte o tom, co vám studium této knihy dalo, co byste si chtěli odnést do dalších dní svého chození s Bohem.